

O carte de referință pentru biblioteconomie

Elena HARCONIȚA

În acest an colecția Bibliotecii noastre s-a îmbogățit cu câteva lucrări de importanță despre educația incluzivă, semnate de profesorii universitari bălțeni, doctori Maria Pereteatcu, Lidia Stupacenco, Larisa Zorilo: *Educația și consilierea părinților*: Ghid pentru părinți; Maria Pereteatcu, Lidia Stupacenco, *Educația incluzivă*: Ghid pentru profesori. Ambele cărți au apărut în 2006 la Tipografia din Bălți.

Facultatea de Pedagogie Psihologie și Asistență Socială a organizat o conferință internațională: *Abordarea socio-psiho-pedagogică a problemei educației incluzive*, materialele căreia, la fel, s-au înscris în fondurile Bibliotecii. În cadrul conferinței au fost prezentate comunicări despre situația copiilor cu deficiențe, lipsa specialiștilor calificați care ar lucra cu astfel de copii, lipsa unui sistem de asistență educațională, medicală și socială în R. Moldova.

Manualul, pe care dorim să-l prezentăm, *Accesul persoanelor dezavantajate la potențialul bibliotecilor**, scris de colega noastră, directoarea Bibliotecii Municipale B. P. Hașdeu din Chișinău, dr. conf. universitar, doamna Lidia Kulikovski, vine să completeze cunoștințele tuturor celor interesați de acest domeniu, oferind un suport teoretic și practic pentru lucrul cu persoanele dezavantajate.



Manualul a apărut sub egida Asociației Bibliotecarilor din R. Moldova, a Școlii de Biblioteconomie, cu sprijinul Programului Informațional al Fundației Soros - Moldova.

Cartea se adresează nu numai bibliotecarilor, managerilor instituțiilor info-documentare, dar și profesorilor universitari, pedagogilor, educatorilor, tuturor categoriilor de specialiști preocupați de realizarea proceselor de instruire, formare, educație și socializare a persoanelor de orice vîrstă și cu orice fel de deficiențe. Manualul constituie o contribuție valoroasă la dezvoltarea domeniului biblioteconomic și educațional național.

Bogăția experienței profesionale, cercetările profunde și consecvente ale autoarei, vizitele de documentare în bibliotecile din Europa și SUA, cunoștințele și ambiția de-a explora teritorii neglijate pînă acum, redactarea a 5 monografii, a 200 de articole în domeniul biblioteconomiei, bibliologiei și bibliografiei, au constituit temelia pe care s-a ridicat acest inedit edificiu intelectual oferit de dna Lidia Kulikovski.

Natalia Goian, dr. conf., șefa Catedrei Biblioteconomie și Asistență Informațională USM, Chișinău, în *Cuvîntul înainte*, îi prezice cărții o viață lungă, multiple aprecieri afit din perspectiva acuității tematicii acesteia, cît și origina-



lității structurale, *mottourilor alese cu deosebit discernământ*, referințelor și variatei bibliografii pe care s-a fundamentat scrierea fiecărui capitol, inclusiv Web-uri utile, ce conțin și adresele bibliotecilor din lume care oferă servicii excelente persoanelor dezavantajate. Sîntem îndemnați să ne verificăm și consolidăm cunoștințele prin *auditul* de la finele fiecărui capitol. Sîntem atenționați asupra *limbajului foarte simplu și accesibil* folosit de autoare, iar *Glosarul cuvintelor nefamiliare bibliotecarului*, de la anexe, înlesnește mult receptarea fiecărui material.

Mesajul manualului, prin materialele, informațiile incluse specifică următorul lucru: implementarea acestor concepte poate fi o activitate realizabilă, rentabilă, rodnică, recompensatorie, plină de satisfacții, meritorie și valoroasă pentru oricare bibliotecă, susține autoarea în *Prefață*. Într-un mod foarte sugestiv și explicit, invocînd efectul caleidoscopului pentru domeniul bibliotecar, profesoara Lidia Kulikovski demonstrează cum s-a schimbat imaginea bibliotecii și stereotipurile clasice, transformînd-o într-o infrastructură dezvoltată, nevoită mereu să-și armonizeze relațiile cu diverse organizații, instituții, utilizatori și concurenți, acceptînd conceptele de accesibilitate, incluziune, diversitate și altele tangențiale acestora.

Gîndit ca un manual care să ofere conținuturi complexe pentru orice aspect abordat, fiecare capitol pornește de la un text literar, fragmente desprinse din *Cărțile și noaptea* de Jorje Luis Borges și *Portretul lui M.* de Matei Călinescu.

În viața mea am primit multe și poate nemeritate onoruri, dar unul dintre ele m-a bucurat mai mult decît oricare altul, și anume onoarea de a fi numitt director al Bibliotecii Naționale...

*Eu mi-am imaginat întotdeauna Paradisul sub forma unei bibliotecii...Eram, într-un fel, centrul celor nouă sute de mii de cărți în numeroase limbi și în același timp mi-am dat seama că abea puteam să descifruz copertile și structura cărților... Atunci am scris acea poezie intitulată *Poemul darurilor*, care începe astfel: *Nimeni să nu reducă la lacrimi și reproșuri / Această demonstrație de măiestrie / A Domnului care cu magnifica ironie / Mi-a dat în același**

timp cărțile și noaptea.

Aceste două daruri care se contrazic: multe cărți și în același timp noaptea, incapacitatea de-a le citi...(J. L. Borges)

După astfel de fragmente, urmează titlul capitolului, reperatele și cuvintele – cheie, care sugerează subiectul studiat. Apoi vin textele propriu-zise cu fundamentări temeinice teoretice, cu trimiteri la actele internaționale și naționale, referitoare la politicile pe probleme de incluziune, colaborarea statelor în vederea protecției sociale ale membrilor săi, susținută de ONU, Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Organizația Mondială a Muncii (OMM), Organizația Europeană pentru dezvoltarea Economică (OEDE). Se propun căi și mijloace de eliminare a barierelor, crearea oportunităților necesare pentru toți membrii societății. Cele 10 capitole respectă o unică structură, în care se înscriu și 8 boxe ce suplimentează informațiile obținute prin prezentarea diverselor statistici, explicarea noțiunilor, exemple de servicii ș.a.

Nu putem să nu enumerăm denumirea capitolelor: *Introducere în conceptul de incluziune, Grupuri sociale: Caracteristici.Statistici.Tendințe; Accesibilitate arhitecturală. Acces fizic și design interior; Colecții și resurse în formate accesibile; Societatea informațională incluzivă: tehnologii informaționale și de comunicare a persoanelor cu handicap; Servicii; Management; Marketingul serviciilor informaționale pentru persoanele dezavantajate; Instruirea bibliotecarilor pentru activitatea cu persoanele dezavantajate; Cu mijloace mici...și timp puțin.*

După textul capitolului urmează *Auditul* (verificarea cunoștințelor și a instituțiilor în care lucrează bibliotecarul) și *Activități practice* de consolidare a cunoștințelor și deprinderilor însușite.

Capitolul al XI-lea este constituit din 4 anexe: *Ghidul Asociației Bibliotecarilor din America Servicii de Bibliotecă pentru persoanele înaintate în vîrstă; Incluziunea socială; Linii Directoare Calimera; Organizații ale persoanelor dezavantajate din Republica Moldova sau utile acestor persoane.*

Confluente Bibliologice

Pe lângă *Glosarul cuvintelor nefamiliare bibliotecarului*, manualul oferă un aparat auxiliar foarte bine pus la punct: *Lista boxelor*, *Lista Figurilor*, *Lista tabelelor*, *Lista activităților practice*. Activitatea nr. 8 (capitolul *Servicii*), de exemplu, se numește *Leonardo – geniu dislectic. Exercițiu practic*. Mulți nu cunosc că Leonardo da Vinci a suferit de dislexie – deficiență la citit. După vizitarea paginilor web despre pictor, profesorul întreabă: *Metoda lui de scriere „oglină” a fost dictată de condiția de handicap pe care o avea Leonardo sau era o strategie de codificare, tănuire a descoperirilor sale științifice, cu care nu era de acord Biserica Romano – Catholică?*

Într-un tabel de la pagina 30 este prezentată o *Listă a personalităților notorii cu handicap de învățare și deficit de atenție*: Albert Einstein, Thomas Edison, John Kennedy, Carl Lews, Nelson Rockefeller, John Lennon, Henry Ford, Robert Kennedy, Beethoven, Hans Christian Andersen, Mozart, Louis Pasteur și alții, deficiențele cărora nu i-au

împiedicat însă să devină renumiți în toată lumea prin realizările și performanțele lor. Audienților li se propune să – și amintească de persoanele cu care comunică, poate printre ei se află oameni cu cerințe speciale și cum ar trebui să se procedeze în asemenea cazuri?

Înainte de a încheia prezentarea, ne vom opri la *Nota de recunoștință*, așezată nu la finele volumului, cum procedează unii autori, dar imediat după *Prefață*. Lidia Kulikovski mulțumește tuturor colegilor pentru susținerea mărinimoasă. Cea mai mare recunoștință o merită, normal, soțul și fiica.

Cred că numai un bibliotecar putea să elaboreze cu atîta acribie și răbdare un asemenea manual și, totodată, un ghid important pentru colegii săi.

Felicitări și urări de frumoase succese.

* Kulikovski, Lidia. Accesul persoanelor dezavantajate la potențialul bibliotecilor: Manual pentru bibliotecari.- Ch.: Ed. Epigraf, 2006. - 287p.